
Y CYNGOR DYDD IAU, 5 MAWRTH 2020

Yn bresennol: Y Cyngorydd Edgar Wyn Owen (Cadeirydd);
Y Cyngorydd Simon Glyn (Is-gadeirydd).

Y Cyngorwyr: Craig ab Iago, Menna Baines, Freya Hannah Bentham, Dylan Bullard, Stephen Churchman, Steve Collings, Annwen Daniels, R.Glyn Daniels, Elwyn Edwards, Alan Jones Evans, Aled Evans, Dylan Fernley, Peter Antony Garlick, Gareth Wyn Griffith, Alwyn Gruffydd, Annwen Hughes, John Brynmor Hughes, Louise Hughes, R.Medwyn Hughes, Judith Humphreys, Nia Jeffreys, Peredur Jenkins, Aled Wyn Jones, Anne Lloyd Jones, Berwyn Parry Jones, Elin Walker Jones, Elwyn Jones, Eric Merfyn Jones, Gareth Jones, Huw Wyn Jones, Keith Jones, Kevin Morris Jones, Sion Wyn Jones, Eryl Jones-Williams, Cai Larsen, Beth Lawton, Dilwyn Lloyd, Dafydd Meurig, Dilwyn Morgan, Linda Morgan, Dafydd Owen, W.Roy Owen, Jason Parry, Nigel Pickavance, Rheinallt Puw, Dewi Wyn Roberts, Elfed P.Roberts, Gareth A.Roberts, John Pughe Roberts, W.Gareth Roberts, Mair Rowlands, Paul Rowlinson, Dyfrig Siencyn, Mike Stevens, Gareth Thomas, Ioan Thomas, Hefin Underwood, Catrin Wager, Cemlyn Williams, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Gareth Williams, Gethin Glyn Williams, Gruffydd Williams ac Owain Williams.

Hefyd yn bresennol: Dilwyn Williams (Prif Weithredwr), Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Iwan Evans (Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol / Swyddog Monitro), Geraint Owen (Pennaeth Cefnogaeth Gorfforaethol / Pennaeth Gwasanaeth Democratiaeth), Rhun ap Iarll (Uwch Gyfreithiwr / Dirprwy Swyddog Monitro), Ffion Madog Evans (Uwch Reolwr Cyllid), Vera Jones (Rheolwr Democratiaeth ac Iaith), Eirwyn Williams (Rheolwr Gwasanaethau Ymgynghorol Adnoddau Dynol) (ar gyfer eitem 8), Dewi Jones (Rheolwr Gwasanaeth Cefnogi Busnes y Cyngor) (ar gyfer eitem 9), Sion Huws (Uwch Gyfreithiwr – Corfforaethol) (ar gyfer eitem 13) ac Eirian Roberts (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

1. YMDDIHEURIADAU

Y Cyngorwyr Anwen Davies, Selwyn Griffiths, Charles W.Jones, Aeron Jones, Linda Ann Jones, Dewi Owen, Peter Read ac Angela Russell.

2. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r Cyngor a gynhaliwyd ar 19 Rhagfyr, 2019 fel rhai cywir.

3. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Datganodd y Swyddog Monitro fuddiant personol yn eitem 8 - Adolygiad Blynyddol – Polisi Tâl y Cyngor 2020/21 - ar ran y prif swyddogion oedd yn bresennol gan fod yr adroddiad yn ymwneud â'u cyflogau.

'Roedd o'r farn ei fod yn fuddiant oedd yn rhagfarnu ac, ynghyd â'r Pennaeth Cyllid a'r Pennaeth Cefnogaeth Gorfforaethol, gadawodd y Swyddog Monitro'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem.

4. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

Cydymdeimlwyd â'r canlynol:-

- Y Cynghorydd Linda Ann Jones ar golli ei gŵr yn ddiweddar;
- Y Cynghorydd Angela Russell ar golli ei thad yn ddiweddar;
- Teulu Bob Daimond, cyn-gyfarwyddwr Priffyrdd Cyngor Gwynedd, a fu farw'n ddiweddar.

Nodwyd hefyd bod y Cyngor yn dymuno cofio am bawb o fewn cymunedau'r sir oedd wedi colli anwyliaid yn ddiweddar.

Safodd y Cyngor fel arwydd o barch.

Croesawyd y Cynghorydd Linda Morgan i'r cyfarfod yn dilyn anhwylder diweddar.

Dymunwyd yn dda i'r canlynol:-

- Y Cynghorydd Charles W. Jones, oedd yn derbyn triniaeth ar hyn o bryd.
- Y Cyngorwyr Aeron Jones, yn dilyn anhwylder diweddar.

Llongyfarchwyd Elfyn Evans ar fod y Prydeiniwr cyntaf i ennill Rali Sweden. Nodwyd ei fod yn arwain pencampwriaeth y byd ar y funud, a dymunwyd pob lwc iddo dros weddill y bencampwriaeth.

5. GOHEBIAETH, CYFATHREBIADAU, NEU FUSNES ARALL

Dim i'w nodi.

6. MATERION BRYD

Dim i'w nodi.

7. CWESTIYNAU

(Dosbarthwyd atebion ysgrifenedig yr Aelodau Cabinet i'r cwestiynau i'r aelodau ymlaen llaw.)

(1) Cwestiwn gan y Cynghorydd Annwen Hughes

“Yn dilyn y cyhoeddiad diweddar y bydd niwed yn cael ei wneud i'r diwydiant amaeth ac economi cefn gwlad os bydd cynghorau sir yn parhau i werthu eu stoc o ffermydd, gofynnaf yma heddiw am sicrwydd nad oes gan y Cyngor hwn fwriad i feddwl am werthu'r mân-ddaliadau sydd yn ei berchnogaeth?”

Ateb gan yr Aelod Cabinet Tai, y Cynghorydd Craig ab Iago

“Mae'r Stad Manddaliadau yma yn rhoi grym i ni dros siapiau yr economi, yr amgylchedd a'r iaith yn yr ardaloedd yma, felly nid oes yna fwriad i wneud hynny o gwbl.”

Cwestiwn Atodol gan y Cynghorydd Annwen Hughes

“Oes modd cael gwybod faint o incwm mae'r Cyngor yn wneud o'r manddaliadau hyn yn flynyddol?”

Ateb gan yr Aelod Cabinet Tai, y Cynghorydd Craig ab Iago

“10 mlynedd yn ôl, roeddem yn colli £17,000 y flwyddyn, a llynedd bu i ni ennill £31,000, rwy'n credu. Mae hyn i gyd oherwydd y gwaith da mae'r staff yn ei gyflawni, a hoffwn ddiolch yn fawr iddyn nhw am hynny.”

(2) Cwestiwn gan y Cyngorydd Dewi Roberts

“Pa gynlluniau sydd wedi'u darparu gan y Cyngor ynglŷn â Coronafeirws ac ydi'r cynlluniau hyn a'r wybodaeth ar gael i staff a chynghorwyr?”

Diolchodd yr aelod i'r Prif Weithredwr am yrru neges allan i'r cynghorwyr a'r staff ers iddo anfon ei gwestiwn i mewn.

Ateb gan yr Arweinydd, y Cyngorydd Dyfrig Siencyn

“Mae hwn yn amlwg yn gwestiwn amserol iawn ac mae hyn yn fater o drafodaeth a phryder i ni i gyd yn ddyddiol.

Bydd pob Aelod erbyn hyn wedi derbyn neges gan y Prif Weithredwr sy'n crynhoi ymdrechion y Cyngor i baratoi ac ymateb i ymlediad posibl Coronafeirws i Wynedd. Mae'r neges hwnnw yn pwysleisio mai lechyd Cyhoeddus Cymru sy'n gyfrifol am ymateb i'r haint ac mai rôl cefnogi sydd gan y Cyngor hwn a phob awdurdod lleol arall.

Nodir bod y Cyngor wedi cymryd y camau canlynol hyd yma:

- Ymgynnull cyfarfod o benaethiaid / uwch swyddogion o bob adran er mwyn cyd-gordio ein paratodau ac ymateb - mae'r grŵp wedi cyfarfod ddwywaith yn barod a bydd yn cyfarfod yn wythnosol o hyn allan;
- Darparu arweiniad i reolwyr o ran beth i'w wneud os ydynt yn derbyn ymholiadau am y firws gan staff neu gan aelodau o'r cyhoedd, gan gynnwys doler i dudalennau lechyd Cyhoeddus Cymru ar y we;
- Mae gwbyodaeth wedi ei rannu gyda thrwy staff y Cyngor yn ogystal – gwnaethpwyd hyn drwy gyfryngau'r rhwydwaith rheolwyr, y fewnwyd, a grŵp Facebook staff a phosteri o gwmpas lleoliadau gwaith. Bydd ychwaneg o wybodaeth yn cael ei rhannu os a phryd caiff ei chyhoeddi gan lechyd Cyhoeddus Cymru

Manteisir ar y cyfle yma i'ch cyfeirio at wefan lechyd Cyhoeddus Cymru am y cyngor diweddaraf. Mae'r ddolen i'r wefan honno wedi'i chynnwys yn neges y Prif Weithredwr i chi.”

Cwestiwn Atodol gan y Cyngorydd Dewi Roberts

“Pryd fydd y cynllun argyfwng ar gael ynglŷn â'r Coronafeirws, ac ydi'r adnoddau sydd gan y Cyngor yn ddigon i ymateb i'r sefyllfa yn y dyfodol?”

Ateb gan yr Arweinydd, y Cyngorydd Dyfrig Siencyn

“Rydw i'n ymddiried yn ein penaethiaid i weithredu ar hwn a gall y Prif Weithredwr fanylu os ydi o'n teimlo fel gwneud hynny. Rydw i wedi bod yn rhan o drafodaethau rhwng awdurdodau lleol, drwy Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, ac mae yna gydweithio ymysg cynhorau i ddeall beth rydym yn ei wneud. Mae'n faes newydd ac mae yna gwestiynau yn codi yn ddyddiol o safbwynt pwerau'r Cyngor a phwy sy'n gweithredu, ayyb. Un neges fyddwn yn ei rhoi fyddai mai dilyn arweiniad gwyddonol a meddygol yr arbenigwyr sydd angen wneud yn fan hyn, a bydd hwnnw'n glir i ni. Rwyf ar ddeall hefyd bod iechyd cyhoeddus Cymru yn cysylltu â'r Cyngor yn ddyddiol

i roi gwybodaeth i ni, ac fel mae'r peth yn datblygu, bydd raid i ni edrych ar y sefyllfa. Os ydym yn edrych ar y sefyllfa waethaf un, nid oes gennym ddigon o adnoddau yn y bôn, a bydd raid i ni wneud y gorau o'r hyn sydd gennym. Ond mae'n destun pryder sut ydym yn cynnal gwasanaethau sydd mor hanfodol i'r bobl fwyaf bregus. Mi fyddai rhagor o adnoddau ariannol o gymorth, ond yn y pen draw, nid oes gennym yr adnoddau dynol, mae'n debyg, i wneud y gwaith i gyd. Ond rwy'n credu mai'r neges yw i ni ei gymryd yn ddyddiol, cadw llygaid ar yr hyn sydd gennym, ar y gweithdrefnau sydd gennym, ac addasu fel mae'r clwy'n datblygu, gan obeithio wir nad ydym yn mynd i'r pellafion eithaf. Fel roeddwn yn dweud, mae yna gydweithio agos. Roeddwn yn derbyn poster heddiw gan un o'n penaethiaid, sef poster gan lechyd Cyhoeddus Cymru a Llywodraeth Cymru, a byddwn yn rhannu'r math yma o wybodaeth fel mae'n dod i mewn."

Ateb pellach gan y Prif Weithredwr

"Mae'r cynllun argyfwng ar gael rwan os ydych yn dymuno ei weld. Hoffwn danlinellu mai cynllun gweithredol ydyw i ymateb i pandemig fflw mwy generig – nid yw'n sôn am y Coronafeirws, ond rydym, fel swyddogion, yn ail-ymweld ag o i'w brofi yn erbyn y cyngor rydym yn dderbyn gan y swyddogion gwyddonol er mwyn gweld a yw'n mynd i ddal i fyny i'r hyn rydym yn ddisgwyl. Gallwn drefnu i chi ac unrhyw aelod arall gael copi unrhyw adeg y byddech yn dymuno hynny."

(3) Cwestiwn gan y Cyngorydd Paul Rowlinson

"Yn Rhagfyr 2017, pasiodd y cyngor y cynnig canlynol:

"PENDERFYNWYD bod Cyngor Gwynedd yn galw am drefniant fel y bydd hanes Cymru yn cael blaenoriaeth mewn gwersi hanes ym mhob ysgol yng Nghymru. Mae'r sefyllfa bresennol lle mae diffygion yn dysgu ein hanes a'n hunaniaeth i bob pwrpas yn annerbyniol. Mae datblygiad y cwricwlwm Dyfodol Llwyddiannus yn gyfle i unioni'r cam yma a bydd angen datblygu adnoddau angenrheidiol dwyieithog i alluogi i athrawon ddysgu hanes Cymru i'r plant. Felly galwn ar Lywodraeth Cymru i gymryd y camau angenrheidiol, yn cynnwys datblygu adnoddau dwyieithog, i gywiro'r diffyg hwn a hynny yn ddiymdroi."

A all yr Aelod Cabinet dros Addysg roi diweddariad i ni ar beth mae ein Cyfarwyddwr Addysg ni yn ei wneud a beth mae GwE yn ei wneud i sicrhau y bydd hanes Cymru yn cael lle teilwng yn y cwricwlwm newydd sy'n cael ei ddatblygu a bod adnoddau priodol, yn Gymraeg ac yn Saesneg, yn cael eu datblygu'n amserol i alluogi i hyn ddigwydd?"

Ateb gan yr Aelod Cabinet Addysg, y Cyngorydd Cemlyn Williams

"Rwy'n croesawu'r sylwadau a'r cwestiwn, ac yn cytuno'n llwyr y dylai hanes Cymru gael blaenoriaeth mewn gwersi hanes ymhob un ysgol yng Nghymru.

Nodaf, serch hynny, wrth ymateb i'r ymgynghoriad ar y cwricwlwm newydd bryder mwy cyffredinol am ddiffyg gweithlu dwyieithog, ac na fydd modd addysgu hanes Cymru oni bai fod gennym nifer ddigonol o athrawon cyfrwng Gymraeg i addysgu, ac i sicrhau y byddwn drwy'r gyfundrefn addysg yn cynorthwyo Llywodraeth Cymru yn ei nod o gyrraedd miliwn o siaradwyr erbyn 2050.

Rydym yn ffodus iawn yng Ngwynedd gyda'r gyfundrefn addysg yn meddu ar weithlu dwyieithog medrus; gweithlu sydd yn awyddus i gynnal Cymreictod ac ymwybyddiaeth o hanes Cymru a hunaniaeth ymysg ein plant a'n pobl ifanc.

Yma yng Ngwynedd y cychwynnodd y Siarter Iaith a thân yn y bol dros hyrwyddo'r Gymraeg a hunaniaeth Gymreig ymysg ein plant gan godi ymwybyddiaeth o'n diwylliant a'n hanes, gan annog a chynyddu hyder ein plant i siarad Cymraeg.

Gobeithiaf weld hanes Cymru'n rhan greiddiol o'r cwricwlwm newydd pan ddaw i rym, ac edrychaf ymlaen at barhad gwaith caled gweithlu ein hysgolion i sicrhau Cymreictod ac ymwybyddiaeth o hunaniaeth Gymreig, hanes a threftadaeth ymysg ein plant a'n pobl ifanc."

Cwestiwn Atodol gan y Cyngorydd Paul Rowlinson

"Ydych yn cytuno â Phwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu y Cynulliad y dylid cynnwys canllaw sy'n nodi corff cyffredin o wybodaeth ar gyfer yr holl ddisgyblion sy'n astudio hanes, ac a fyddwch chi'n pwysu ar y Gweinidog i dderbyn yr argymhelliad pwysig hwn, a hefyd yn ceisio cefnogaeth gan awdurdodau addysg eraill a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru?"

Ateb gan yr Aelod Cabinet Addysg, y Cyngorydd Cemlyn Williams

"Mae'n gwbl amlwg i mi nad ydi'r Gweinidog yn gwerthfawrogi hanes Cymru, ac rwy'n bwriadu ysgrifennu at y Gweinidog a chymryd i ystyriaeth y sylw mae'r aelod wedi'i wneud."

(4) Cwestiwn gan y Cyngorydd Gareth Jones

"Bob blwyddyn mae Cyngor Gwynedd yn anfon ffurflen 'Ymholiad Aelwyd Blynyddol' i bob cartref i'r preswlydd wirio fod enwau'r rhai sydd yn byw yn y tŷ o oed pleidleisio yn gywir. Dan y pennawd 'Cenedligrwydd' printiwyd y gair 'Prydeinig'. Bob blwyddyn felly mae trigolion Gwynedd yn gorfod derbyn ' Prydeinig / British' neu dalu dirwy o £1,000. Yn ôl nifer o etholwyr sydd wedi cysylltu â mi mae'n hen bryd newid y drefn amhoblogaidd hon a chynnig dewis i bobl yn hytrach na gorfodi un ac oll i dderbyn yn wasaidd y label 'Prydeinig' .

Pa gamau mae Cyngor blaengar a chynhwysol Gwynedd yn eu cymryd i sicrhau y newidir y drefn bresennol a chydabod a pharchu'r amrywiaeth o bobl sydd yn byw yng Ngwynedd trwy roi dewis i'w dinasyddion i gofnodi eu hunaniaeth fel Cymro / Cymraes / Prydeiniwr / Prydeinwraig / Albanes / Ffrancwr / Gwyddeles /..... ? "

Ateb gan yr Aelod Cabinet Cefnogaeth Gorfforaethol, y Cyngorydd Nia Jeffreys

"Mae'r Swyddog Cofrestru Etholiadol, swydd statudol sydd gan y Prif Weithredwr, yn ymgymryd â chanfas statudol blynyddol ar gyfer cofrestru etholiadol. Gwneir hyn drwy'r Tîm Etholiadau yn y Gwasanaethau Cyfreithiol. Fel rhan o'r broses cyflwynir Ffurflen Ymholiad Aelwyd i bob eiddo anheddol yng Ngwynedd yn nodi beth sydd yn y gofrestr. Nid oes hawl gan y Swyddog Cofrestru Etholiadol i ddiwygio cynnwys penodol y llythyr. Daw'r 'Prydeinig' yn syth oddi ar y Gofrestr Etholwyr sydd yn cael ei atgynhyrchu yn y ffurflen ac yn deillio o'r diffiniad statudol o genedligrwydd.

Mabwysiadwyd Rhybudd o Gynnig gan y Cyngor yn Hydref 2015 yn beirniadu ffurf y llythyr ac yn gofyn i lythyr gael ei anfon at y Gweinidog ar Gyfer Diwygio'r Cyfansoddiad ar y pryd, John Penrose AS, i ofyn am ddiwygio'r ddeddfwriaeth. Ni dderbyniwyd ateb i'r llythyr. Rwy'n meddwl fod hyn yn fater y dylid ei ddilyn fyny gyda'n Haelodau Seneddol, a byddaf yn gwneud hyn yn ddiymdroi."

Cwestiwn Atodol gan y Cyngorydd Gareth Jones

“Tra’n ddiolchgar o glywed bod gan y Cyngor gynlluniau pendant i ddal i bwysu am newid ar hen drefn annerbyniol, pa gynlluniau eraill a newydd sydd gan y Cyngor a’r Aelod Cabinet â chyfrifoldeb am gydraddoldeb a chyfle cyfartal o fewn y Cyngor i roi llais a hawl i bobl sydd am ddatgan heb ragfarn eu hunaniaeth ar ffurflenni swyddogol, a hefyd yr hawl i nodi ‘Cymru’ fel gwlad ar basport a chynnwys y ddraig goch ar drwyddedau gyrru yng Nghymru?”

Ateb gan yr Aelod Cabinet Cefnogaeth Gorfforaethol, y Cyngorydd Nia Jeffreys

“Yn y bôn, symptom arall gwarthus o ddiffygion yn y gyfundrefn Brydeinig sy’n rheoli dros Gymru yw hyn ac mae’n sarhad ar ein pobl bod raid i ni ymgyrchu am hawl mor elfennol â’r hawl i ddweud bod ni’n Gymro neu’n Gymraes ar ffurflenni swyddogol. Rydym wedi llwyddo, gobeithio, drwy roi pwysau mawr ar y Swyddfa Ystadegau Gwladol i weld y Cyfrifiad yn newid, ond sut ar y ddaear oedd corff fel y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn meddwl ei bod yn dderbyniol yn y lle cyntaf i beidio gadael i bobl Cymraeg nodi hynny yn y lle cyntaf? Mae’n dorcalonnus i mi fod rhaid i ni ymgyrchu drosodd a throsodd er mwyn cael ein cydnabod hyd yn oed ar ffurflen gan San Steffan. Nid yw San Steffan yn gweithio i bobl Cymru, ac nid yw erioed wedi gweithio i bobl Cymru. Diolch byth, mae pobl Cymru, hen ac ifanc, ar draws ein gwlad yn deffro i hyn, ond yr unig ateb go iawn i’r sarhad yma yw annibyniaeth a bod pob penderfyniad am ffurflenni a phopeth arall sy’n effeithio arnom ni yng Nghymru yn cael ei wneud gan bobl Cymru. Felly, yr unig ateb go iawn i hyn, a’r unig ateb effeithiol a thymor hir i hyn, ydi Cymru rydd, a byddaf yn dal i ymgyrchu ar y pwynt penodol yma, ac yn ehangach ar y pwynt annibyniaeth i’n gwlad.”

(5) Cwestiwn gan y Cyngorydd Menna Baines

“Yr wythnos ddiwethaf fe wnaeth Llywodraeth Cymru gyhoeddi amcanestyniadau poblogaeth newydd yn ôl awdurdod lleol. Roedd y rhain yn awgrymu y bydd cynnydd bychan yn unig, sef 0.8%, ym mhoblogaeth Gwynedd yn y cyfnod 2018–2028; ac y bydd lleihad o 2.6% ym mhoblogaeth Môn yn ystod yr un cyfnod. Sut mae hyn yn cymharu efo’r amcanestyniadau sy’n sail i’r Cynllun Datblygu Lleol yn y ddwy sir?”

Ateb gan yr Aelod Cabinet Amgylchedd, y Cyngorydd Gareth Griffith

“Pan oedd y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd (CDLIC) yn cael ei baratoi, amcanestyniadau sail-2011 oedd yn berthnasol yr adeg hynny. Roedd rhain yn dangos i’r cyfnod 2011 i 2026, sef cyfnod y CDLIC, gynnydd o oddeutu 5% ym mhoblogaeth Gwynedd a lleihad o oddeutu 0.1% ym mhoblogaeth Môn.

O ganlyniad i hyn, mi fydd ystyriaeth yn cael ei roi i’r amcanestyniadau diweddaraf fel rhan o broses Adroddiad Monitro Blynyddol (AMB) y CDLIC a fydd yn cael ei gyhoeddi ym mis Hydref 2020. Beth bynnag fydd canfyddiadau’r AMB 2020 ar sail y gofyniad i adolygu Cynllun Datblygu Lleol o fewn 4 mlynedd i’w fabwysiadu, fe fydd yna adolygiad o’r CDLIC yn cymryd lle yn 2021.”

8. ADOLYGIAD BLYNYDDOL – POLISI TÂL Y CYNGOR 2020/21

Cyflwynodd Cadeirydd y Pwyllgor Penodi Prif Swyddogion adroddiad yn argymhell i’r Cyngor gymeradwyo argymhelliad y Pwyllgor Penodi Prif Swyddogion i fabwysiadu’r Datganiad Polisi Tâl ar gyfer 2020/21.

PENDERFYNWYD cymeradwyo argymhelliad y Pwyllgor Penodi Prif Swyddogion i fabwysiadu’r Datganiad o Bolisi Tâl drafft ar gyfer 2020/21 yn Atodiad 1 i’r adroddiad.

9. CYNLLUN Y CYNGOR 2018-23 – ADOLYGIAD 2020/21

Cyflwynodd yr Arweinydd adroddiad yn gwahodd y Cyngor i fabwysiadu Cynllun y Cyngor 2018-23 (Adolygiad 2020/21).

Nodwyd y bwriedid cychwyn y broses o adolygu'r Cynllun yn gynharach y flwyddyn nesaf.

Nodwyd bod yr argyfwng llifogydd diweddar wedi pwysleisio rôl y Cyngor ac aelodau lleol. Diolchwyd am y gwaith a gyflawnwyd, a dymunwyd y gorau i'r trigolion a'r cymunedau oedd wedi dioddef llifogydd.

Yn ystod y drafodaeth, codwyd y materion a ganlyn gan aelodau unigol:-

- Nodwyd, er y cydnabyddid bod gwireddu'r Cynllun Gweithredu Newid Hinsawdd yn gyfrifoldeb ar bob un o adrannau'r Cyngor (tud 53 o'r rhaglen), bod angen penodi un person i arwain ar y gwaith ar ran y Cyngor er mwyn sicrhau dull cyson o weithredu. Mewn ymateb, nodwyd y bwriedid adrodd yn fuan i'r Cabinet ar waith yr is-grŵp sy'n edrych ar newid hinsawdd. O bosib' y byddai'r Cabinet yn sefydlu bwrdd gyda Chadeirydd a swyddog penodol yn gwasanaethu'r Bwrdd, fel bod y maes yn derbyn sylw ar yr un lefel â'r Bwrdd Adfywio a'r Bwrdd Cefnogi Pobl.
- Nodwyd bod uchelgais y Cyngor o weld trigolion Gwynedd yn ennill cyflog digonol i fedru cynnal eu hunain a'u teuluoedd yn ganmoladwy, ond holwyd beth oedd y diffiniad o 'gyflog digonol' a pha mor gyraeddadwy ydoedd? Mewn ymateb, nodwyd bod y cynllun datblygu'r economi presennol yn diffinio swyddi cyflogaeth uchel fel rhai dros £26,000, ond bod y Cyngor, drwy ei waith datblygu'r economi, yn chwilio am swyddi gyda chyflogau llawer uwch na hynny. Ychydig o gyfleoedd cyflogaeth oedd ar gael mewn ardal wledig fel Gwynedd, ac roedd yn ofynnol parhau gyda'r gwaith o ddatblygu'r economi er mwyn anelu at y nod o sicrhau cyflogaeth dda i bobl yng Ngwynedd. Credid bod y nod yn gyraeddadwy yn y tymor hir. Ystyrid bod y Cyngor yn mynd i'r cyfeiriad iawn er gwaethaf amgylchiadau anodd eu goresgyn, ond roedd llawer o'r hyn oedd yn effeithio ar lefel tlodi yn ein hardaloedd yn dibynnu ar yr hyn oedd yn digwydd yn San Steffan.
- Holwyd a oedd y Cabinet wedi ystyried ail-gymryd tai cyngor drosodd gan fod yna arian ar gael a llog yn isel. Mewn ymateb, eglurwyd, er bod dadl, o bosib', dros gymryd y stoc tai yn ôl, nad oedd hynny'n flaenoriaeth i Wynedd, ac roedd gan y Cyngor rôl bwysig o ran datblygu syniadau gwahanol ac arloesol ar sut i ddarparu tai yn y llefydd iawn ac fel mae pobl eu hangen. Roedd yna amrywiaeth o ffyrdd o wneud hynny, ac edrychid ymlaen at weld y Cynllun Gweithredu Tai yn fuan.
- Croesawyd y Cynllun Merched mewn Arweinyddiaeth (Blaenoriaeth Gwella 3) a gofynnwyd i'r Aelod Cabinet ymhelaethu ar gynnydd y gwaith. Mewn ymateb, nodwyd bod dau weithdy - un ar gyfer merched a'r llall ar gyfer dynion, wedi amlygu mai diffyg hyder, cyfrifoldebau gofalu a chydbwysedd bywyd personol a gwaith oedd y prif rwystrau i ferched ymgeisio am swyddi uwch o fewn y Cyngor. Yn dilyn y gweithdai, datblygwyd cynllun gweithredu drafft ar y cyd, ac un o brif flaenoriaethau'r cynllun hwnnw fyddai cyflwyno rhaglen datblygu potensial i ferched. Roedd yna fwrriad hefyd i adolygu'r trefniadau recriwtio a phenodi er mwyn ystyried a oedd y Cyngor yn mynd i'r afael â'r rhwystrau o ofalu am blant a pherthnasau wrth i ferched ystyried eu gyrfaedd. Yn ogystal â hynny, bwriedid edrych yn fanylach ar y trefniadau gweithio'n hyblyg, absenoldeb tadolaeth a mamolaeth ayb, cyfrannu at waith Grŵp Prosiect Amodau Gwaith y Cyngor a chynnig arweiniad o bersbectif merched yn y gweithlu. Bwriedid hefyd creu Fforwm i ferched ac roedd yna rôl wleidyddol i'r Grŵp Cynghorwyr sy'n Ferched fod yn annog mwy o ferched i fod yn gynghorwyr.
- Cyfeiriodd yr Aelod Cabinet at rai o'r camau a gymerwyd o fewn yr Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol ac Ymgynghoriaeth Gwynedd i ddod â'r argyfwng hinsawdd i mewn i

Gynllun y Cyngor. Manylwyd ar swyddogaeth statudol ac amserol Ymgynghoriaeth Gwynedd fel awdurdod llifogydd y sir. Cydymdeimlwyd yn ddwys â'r cymunedau hynny oedd wedi dioddef llifogydd yn ddiweddar a diolchwyd i weithwyr y Cyngor oedd wedi bod allan mewn amodau afiach yn ceisio sicrhau bod cymunedau'r sir yn aros yn ddiogel. Nodwyd bod yr Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol eisoes yn cyfrannu'n sylweddol at y gwaith o leihau allyriadau carbon yn y sir, megis drwy newid goleuadau stryd i oleuadau LED, edrych ar ddi-garboneiddio cerbydau, gan gynnwys ymchwilio i hydrogen fel tanwydd posib' ac edrych i mewn i'r potensial o gynnig defnydd cymunedol o'r fflyd. Nodwyd hefyd bod y Cyngor yn debygol o gyrraedd ei darged ailgylchu o 64% erbyn diwedd y mis, a thros y flwyddyn nesaf, bwriedid datblygu strategaeth wastraff newydd fyddai'n rhoi'r pwyslais ar ail-dddefnyddio yn ogystal ag uchafu ailgylchu. Dymunid trafod syniadau gyda'r aelodau a'r cymunedau roeddent yn gynrychioli, ac roedd yna awydd hefyd i gymryd pob cyfle i uchafu pwysigrwydd bioamrywiaeth.

- Croesawyd dyfodiad cronfa Hunan Adeiladu Llywodraeth Cymru, ond nodwyd bod hynny'n gwrthdaro gyda'r trafferthion roedd rhai pobl ifanc yn ardal Llŷn wedi wynebu wrth fynd drwy'r broses gynllunio. Holwyd a oedd yna fwiad i ail-edrych ar y polisiâu er mwyn gweld a ellid cefnogi'r math yma o bobl i sicrhau cartrefi addas ac o safon o fewn eu cymunedau. Mewn ymateb, nodwyd bod y Cynllun Datblygu Lleol yn cael ei adolygu'n gyson, ac y byddai yna gyfle i'r aelodau edrych ar bob polisi o fewn y cynllun hwnnw. Er y bu cryn edrych ymlaen at ddyfodiad y gronfa hunan-adeiladu, roedd rhai o'r cyfyngiadau a osodwyd ar y gronfa gan y Llywodraeth yn golygu nad oedd mor hyblyg â hynny. Er hynny, roedd y Cyngor yn edrych ar bob cyfle i fanteisio ar y gronfa a deallid bod modd bwrw ymlaen gydag un cynllun o bosib'.

PENDERFYNWYD mabwysiadu Cynllun y Cyngor 2019-23 (Adolygiad 2020/21).

10. CYLLIDEB 2020/21

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Cyllid:-

- Adroddiad yn argymhell cyllideb i'r Cyngor ei chymeradwyo ar gyfer 2020/21;
- Penderfyniad drafft y Dreth Cyngor yn seiliedig ar argymhelliad y Cabinet i'r Cyngor (ar sail cynnydd o 3.9%) ynghyd â thablau yn dangos lefel y Dreth Cyngor a'r cynnydd fesul cymuned.

Diolchodd yr Aelod Cabinet i staff yr Adran Gyllid, ac yn benodol yr Uwch Reolwr Cyllid a gweddill y tîm cefnogol, am eu holl waith yn absenoldeb y Pennaeth Cyllid am gyfnod.

Yn ystod y drafodaeth, codwyd y materion a ganlyn gan aelodau unigol:-

- Nodwyd bod Fairbourne wedi dod yn adnabyddus dros y byd fel pentref heb ddyfodol, a bod effaith Cynllun Rheoli Traethlin y Cyngor yn golygu bod tai yn Fairbourne wedi colli bron i draean o'u gwerth. Roedd y Cyngor Cymuned yn flin bod y Dreth Gyngor yn parhau i godi, er bod y pentref wedi'i gondemnio gan Gyngor Gwynedd, ac yn galw am ostyngiad yn y Dreth. Mewn ymateb, nodwyd ei bod yn bwysig tanlinellu nad y Cyngor oedd wedi condemnio Fairbourne. Yn hytrach, roedd y Cyngor wedi amlygu'r risg roedd y pentref yn wynebu i'r dyfodol. O ran y Dreth Gyngor, yr unig ffordd o gael gostyngiad fyddai i'r Prisiwr edrych eto ar y bandiau, a rhoddwyd addewid y byddai'r Cyngor yn cysylltu â'r Prisiwr ar ran pobl Fairbourne i ofyn iddynt ddod yno i edrych ar y sefyllfa.
- Nodwyd bod y Cyngor wedi bod yn derbyn a derbyn toriadau ers 12 mlynedd bellach, a bod y codiadau parhaus yn y Dreth yn cael effaith ddifrifol ar y bobl hynny sydd ar gyflogau bychain. Holwyd pryd roedd y Cyngor am sefyll fel un yn erbyn y toriadau sy'n dod o Gaerdydd a San Steffan? Mewn ymateb, nodwyd y deallid y

sylwadau, ond bod rhaid i'r Cyngor osod cyllideb hafal, a'i fod, trwy Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a nifer o gyrff eraill, yn lloio'n barhaus.

- Nodwyd bod y Dreth Gyngor ar Fand D yng Ngwynedd wedi codi o £889 yn 2004 i £1,699 yn 2018. Dim ond 5 Cyngor trwy Gymru oedd â lefel treth Band D uwch na Gwynedd, ac roedd gan y sir hon ardaloedd difreintiedig iawn. Nid oedd cyflogau pobl gyffredin Gwynedd wedi codi, ac er bod staff y Cyngor wedi derbyn codiad yn eu cyflog yn ddiweddar, roedd hynny'n cael ei gymryd yn ôl drwy'r codiad yn y dreth. Roedd effaith codi trethi, yn ogystal â chodi tâl am barcio yn y trefi, yn cael effaith enfawr ar fusnesau Gwynedd. Teimlid nad oedd unrhyw un yn cymryd cyfrifoldeb dros drethi yng Nghymru ac roedd Llywodraeth Cymru'n parhau gyda'r model o roi rhyddid i'r cynghorau godi'r dreth heb sylw i'r effaith ar bobl. Roedd llai o incwm gwario yn golygu bod llai o wariant yn digwydd yn ein heconomi, ac roedd hynny, yn ei dro, yn golygu llai o swyddi i bobl, llai o bobl yn talu trethi, ayb.
- Nodwyd bod prif wariant y Cyngor yn y maes gofal, yn enwedig yn y maes henoed, ac o ddeall hynny, na welid sut y gallai'r cyhoedd wrthwynebu'r cynnydd yn y Dreth Gyngor. Diolchwyd hefyd i'r swyddogion am wrando ar farn y craffwyr gofal a gwneud eu gorau dros bobl Gwynedd.
- Nodwyd bod y Cyngor wedi colli tua £70m dros y 10 mlynedd ddiwethaf, a bod gwaith mawr yn mynd ymlaen drwy Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru i geisio darbwyllo'r gwleidyddion sy'n gwneud y penderfyniadau yng Nghaerdydd o'r angen am gyllido priodol i lywodraeth leol. Roedd llywodraeth leol wedi bod ar waelod y rhestr bob tro, ond eleni, yn sgil cyflwyno achos cryf iawn i'r Llywodraeth, fe lwyddwyd i gael setliad grant ychydig fwy teg. Pwysleisiwyd y dylid ymfalchio yn effeithiolrwydd y Cyngor hwn a'i gadernid cyllidol, a nodwyd bod Cyngor Gwynedd yn cael ei gydnabod fel un o'r cynghorau mwyaf darbodus a chyfrifol yng Nghymru.
- Mewn ymateb i sylw bod yr argymhelliad i gynyddu'r dreth 3.9% yn dipyn uwch na lefel chwyddiant cyffredinol, oedd ychydig dros 2.5%, eglurwyd mai'r cynnydd yn y galw yn y meysydd plant ac oedolion oedd yn bennaf gyfrifol am hyn.
- Nodwyd nad oedd Llywodraeth San Steffan yn edrych ar ôl Cymru o gwbl. Cymru oedd â'r tlodi plant gwaethaf ym Mhrydain ac roedd chwarter poblogaeth Cymru yn byw mewn tlodi bellach. Pobl Cymru oedd â'r disgwyliad oes isaf a Chymru oedd y wlad fwyaf ddifreintiedig yn economaidd ym Mhrydain, gyda'r tai mwyaf llaith ac oer yn Ewrop. Roedd iechyd plant Cymru yn gwaethygu yn flynyddol ac roedd Cymru hefyd yn colli ei hiaith.
- Pwysleisiwyd na ddymunai neb weld cynnydd yn y Dreth Gyngor, ond nid oedd gan y Cyngor ddewis arall gan fod y Fformiwla Barnett yn rhoi Cymru ar waelod y pentwr bob tro. Nodwyd hefyd ei bod yn bwysig rhoi cyhoeddusrwydd ledled y sir i'r ffaith bod y Siambr hon a'r Cyngor hwn yn herio'r Fformiwla.
- Gan gyfeirio at fid cyfalaf 1 – Darpariaeth pwyntiau gwefru cerbydau cyhoeddus (Atodiad 2c i'r adroddiad), sylwyd nad oedd nifer o feysydd parcio yn gymwys am grant, a holwyd beth oedd y meini prawf ar gyfer cymhwyso ar gyfer hynny. Mewn ymateb, eglurwyd bod grant ar gael gan y Llywodraeth ar gyfer darparu rhwyfaint o bwntiau gwefru, ond roedd y Cyngor, a hefyd Awdurdod y Parc Cenedlaethol, yn dymuno cyflenwi pwyntiau gwefru mewn mannau nad oedd yn gymwys am yr arian grant.
- Nodwyd y cafwyd trafodaeth hirfaith a buddiol yn y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ynglŷn â'r modd o osod y dreth, ac y daethpwyd i gytundeb bod 3.5% yn taro'r fargen. Yn fuan ar ôl hynny, daeth bid ychwanegol i mewn gan yr Adran Dai, a deallid mai hynny oedd y rheswm pam bod y cynnydd yn y Dreth a argymhellid bellach yn 3.9%, sef 0.4% yn uwch na'r hyn a argymhellwyd yn wreiddiol. Nid oedd yn glir beth oedd amcan y bid ychwanegol, ond ni chredid y byddai'n ddigon o gyfiawnhad i gefnogi cynnydd o 3.9% yn y Dreth. I'r diben hwnnw, nododd yr aelod a wnaeth y sylw y byddai'n cynnig cynnydd o 3.5%. Mewn ymateb, eglurwyd mai pwrpas bid yr Adran Tai oedd ariannu llety dros dro i bobl sy'n ddigartref, a phe na fyddai'r Cyngor yn ariannu'r bid, byddai'r bobl hynny'n

parhau'n ddigartref. Eglurwyd hefyd bod y bid wedi dod i law'r diwrnod ar ôl y gyntaf yn y gyfres o weithdai aelodau i drafod y gyllideb, a bod hynny wedi'i gyfathrebu drwy e-bost i'r aelodau fu yn y gweithdy cyntaf hwnnw erbyn dyddiad y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu, lle bu cefnogaeth i'r cynnig o gynnydd 3.9%. O ran cynnig gwelliannau i'r gyllideb a'r cynnydd yn y Dreth, eglurwyd bod y gyfundrefn yn gofyn am rybudd ysgrifenedig o 2 ddiwrnod i gynnig gwelliant, fel bod cyfle i ystyried yr ymhllygiadau.

- Nodwyd bod y Cyngor wedi pleidleisio'n unfrydol yn gynharach dros fabwysiadu Cynllun y Cyngor 2019-23 (Adolygiad 2020/21), felly byddai'n synhwyrol i'r aelodau bleidleisio dros y gyllideb fyddai'n caniatáu i'r Cyngor wireddu'r cynlluniau hynny.

Tra'n ategu'r pryderon sylweddol bod y Cyngor wedi gorfod torri flwyddyn ar ôl blwyddyn, ac yn cytuno bod parhau i herio'r Llywodraethau yng Nghaerdydd a San Steffan yn gwbl angenrheidiol, mynegodd sawl aelod eu parodrwydd i gefnogi'r gyllideb, ond gyda chalon drom.

PENDERFYNWYD:

1. Cymeradwyo'r argymhellion a gyflwynwyd gan y Cabinet, sef:-
 - (a) Sefydlu cyllideb o £261,837,750 ar gyfer 2020/21, i'w ariannu drwy Grant Llywodraeth o £187,579,040 a £74,258,710 o incwm o'r Dreth Cyngor gyda chynnydd o 3.9%.
 - (b) Sefydlu rhaglen gyfalaf o £44,247,260 yn 2020/21 i'w ariannu o'r ffynonellau a nodir yn Atodiad 4 i'r adroddiad.
2. Nodi fod yr Aelod Cabinet dros Gyllid, drwy daflen benderfyniad dyddiedig 11 Tachwedd 2019, wedi cymeradwyo cyfrifiad y symiau a ganlyn ar gyfer y flwyddyn 2020/21 yn unol â'r rheoliadau a luniwyd dan Adran 33 (5) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 ("Y Ddeddf"):-
 - (a) 51,917.91 yw'r swm a gyfrifwyd fel Sylfaen drethiannol Gwynedd yn unol â'r Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Cyngor) (Cymru) 1995 fel y'i diwygiwyd fel ei sylfaen Dreth Cyngor am y flwyddyn.
 - (b) Rhan o ardal y Cyngor – Sylfaen drethiannol Cymuned –

Aberdaron	547.61	Llanddeiniolen	1,832.47
Aberdyfi	981.63	Llandderfel	497.41
Abergwyngregyn	117.58	Llanegryn	162.93
Abermaw (Barmouth)	1,154.44	Llanelltyd	292.05
Arthog	629.90	Llanengan	2,110.47
Y Bala	780.58	Llanfair	306.29
Bangor	3,844.14	Llanfihangel y Pennant	218.27
Beddgelert	306.63	Llanfrothen	224.99
Betws Garmon	134.95	Llangelynnin	413.24
Bethesda	1,664.32	Llangywer	137.48
Bontnewydd	437.65	Llanllechid	344.29
Botwnnog	444.04	Llanllyfni	1,405.19
Brithdir	a		
Llanfachreth	419.04	Llannor	901.31
Bryncrug	337.30	Llanrug	1,124.21
Buan	224.70	Llanuwchllyn	307.41
Caernarfon	3,556.57	Llanwnda	796.76
Clynnog Fawr	449.14	Llanycil	193.56

Corris	301.71	Llanystumdwy	866.96
Criccieth	944.20	Maentwrog	281.18
Dolbenmaen	618.47	Mawddwy	352.78
Dolgellau	1,224.77	Nefyn	1,453.53
Dyffryn Ardudwy	802.28	Pennal	220.28
Y Felinheli	1,146.20	Penrhyndeudraeth	781.77
Ffestiniog	1,735.84	Pentir	1,243.77
Y Ganllwyd	91.23	Pistyll	249.91
Harlech	775.51	Porthmadog	2,022.66
Llanaelhaearn	443.62	Pwllheli	1,736.18
Llanbedr	329.38	Talsarnau	327.52
Llanbedrog	720.23	Trawsfynydd	498.88
Llanberis	773.86	Tudweiliog	464.83
Llandwrog	1,033.56	Tywyn	1,617.43
Llandygai	996.31	Waunfawr	564.51

sef y symiau a gyfrifwyd fel symiau Sylfaen y Dreth Gyngor ar gyfer y flwyddyn ar gyfer tai annedd yn y rhannau hynny o'i ardal lle bo un eitem arbennig neu fwy'n berthnasol.

3. Bod y symiau a ganlyn yn cael eu cyfrifo yn awr gan y Cyngor ar gyfer y flwyddyn 2020/21 yn unol ag Adrannau 32 i 36 o'r Ddeddf:-
- (a) £392,527,390 Sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn eu hamcangyfrif ar gyfer yr eitemau a nodwyd yn Adran 32(2)(a) i (e) o'r Ddeddf (gwariant gros).
- (b) £128,663,670 Sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn eu hamcangyfrif ar gyfer yr eitemau a nodwyd yn Adran 32(3)(a) i (c) o'r Ddeddf (incwm).
- (c) £263,863,720 Sef y swm sy'n cyfateb i'r gwahaniaeth rhwng cyfanswm 3(a) uchod a chyfanswm 3(b) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor, yn unol ag Adran 32(4) o'r Ddeddf, fel ei ofynion cyllideb ar gyfer y flwyddyn (cyllideb net).
- (ch) £187,100,978 Sef cyfanswm y symiau y mae'r Cyngor yn amcangyfrif y byddant yn daladwy yn ystod y flwyddyn i'w gronfa ar gyfer cyfan o'r Dreth Annomestig Genedlaethol a Grant Cynnal Refeniw, llai amcangyfrif o'r gost i'r Cyngor o ryddhad dewisol o'r dreth annomestig a ganiateir.
- (d) £1,478.54 Sef y swm yn 3(c) uchod llai'r swm yn 3(ch) uchod, y cyfan wedi ei rannu gan y swm a nodir yn 2(a) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor yn unol ag Adran 33(1) o'r Ddeddf, sef swm sylfaenol ei Dreth Gyngor am y flwyddyn (treth Gyngor Gwynedd a threth cyfartalog cynghorau cymuned).
- (dd) £2,504,030 Sef cyfanswm yr holl eitemau arbennig y cyfeirir atynt yn Adran 34(1) o'r Ddeddf (praeseptau'r cynghorau cymuned).
- (e) £1,430.31 Sef y swm yn 3(d) uchod llai'r canlyniad a geir wrth rannu'r swm yn 3(dd) uchod â'r swm yn 2(a) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor, yn unol ag Adran 34(2) fel swm sylfaenol ei Dreth Gyngor am y

flwyddyn ar gyfer tai annedd yn y rhannau hynny o'i ardal lle nad oes unrhyw eitem arbennig yn berthnasol (Band D ar gyfer treth Cyngor Gwynedd yn unig).

(f) Ar gyfer rhannau o ardal y Cyngor –

Aberdaron	1,457.70	Llanddeiniolen	1,447.66
Aberdyfi	1,467.79	Llandderfel	1,448.40
Abergwyngregyn	1,455.82	Llanegryn	1,464.07
Abermaw (Barmouth)	1,482.28	Llanelltyd	1,455.99
Arthog	1,450.15	Llanengan	1,456.37
Y Bala	1,462.34	Llanfair	1,482.55
		Llanfihangel	y
Bangor	1,531.29	Pennant	1,482.08
Beddgelert	1,466.18	Llanfrothen	1,467.20
Betws Garmon	1,449.58	Llangelynnin	1,454.03
Bethesda	1,499.74	Llangywer	1,459.41
Bontnewydd	1,472.58	Llanllechid	1,473.88
Botwnnog	1,444.95	Llanllyfni	1,465.06
Brithdir	a		
Llanfachreth	1,451.79	Llannor	1,450.46
Bryncrug	1,467.69	Llanrug	1,483.68
Buan	1,447.00	Llanuwchllyn	1,466.09
Caernarfon	1,486.12	Llanwnda	1,465.45
Clynnog Fawr	1,465.93	Llanycil	1,450.98
Corris	1,461.23	Llanystumdwy	1,451.07
Criccieth	1,474.79	Maentwrog	1,451.83
Dolbenmaen	1,459.41	Mawddwy	1,455.31
Dolgellau	1,487.46	Nefyn	1,481.91
Dyffryn Ardudwy	1,492.63	Pennal	1,459.18
Y Felinheli	1,465.21	Penrhyndeudraeth	1,480.84
Ffestiniog	1,565.69	Pentir	1,470.51
Y Ganllwyd	1,463.19	Pistyll	1,476.33
Harlech	1,520.57	Porthmadog	1,461.25
Llanaelhaearn	1,486.66	Pwllheli	1,475.24
Llanbedr	1,475.85	Talsarnau	1,497.48
Llanbedrog	1,460.16	Trawsfynydd	1,470.40
Llanberis	1,469.08	Tudweiliog	1,447.52
Llandwrog	1,492.23	Tywyn	1,486.16
Llandygai	1,455.81	Waunfawr	1,451.57

sef y symiau a geir trwy ychwanegu symiau'r eitem neu eitemau arbennig sy'n berthnasol i dai annedd yn y rhannau hynny o ardal y Cyngor y cyfeiriwyd atynt uchod, at y swm a geir yn 3(e) uchod wedi'u rhannu ym mhob achos gan y swm yn 2(b) uchod, a gyfrifwyd gan y Cyngor yn unol ag Adran 34(3) o'r Ddeddf, fel symiau sylfaenol ei Dreth Gyngor am y flwyddyn ar gyfer tai annedd yn y rhannau hynny o'i ardal lle bo un eitem arbennig neu fwy'n berthnasol.

(ff) Ar gyfer rhannau o ardal y Cyngor, y ffigyrau a nodir yn Atodiad 1, sef y symiau a geir trwy luosi'r symiau yn 3(f) uchod â'r rhif sydd yn ôl y cyfrannau a nodir

yn Adran 5 (1) o'r Ddeddf, yn berthnasol i dai annedd a restrir mewn band prisio arbennig wedi'i rannu â'r rhif sydd yn ôl y cyfrannau hynny'n berthnasol i dai a restrir ym mand prisio D, a gyfrifir gan y Cyngor, yn unol ag Adran 36(1) o'r Ddeddf, yn symiau sydd i'w hystyried ar gyfer y flwyddyn ar gyfer y categorïau o dai annedd a restrir yn y gwahanol fandiau prisio.

4. Nodi ar gyfer y flwyddyn 2020/21 fod Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru wedi nodi'r symiau a ganlyn mewn praecept a roddwyd i'r Cyngor, yn unol ag Adran 40 o'r Ddeddf ar gyfer pob un o'r categorïau o dai annedd a ddangosir isod:

Band A	Band B	Band C	Band D	Band E	Band F	Band G	Band H	Band I
193.74	226.03	258.32	290.61	355.19	419.77	484.35	581.22	678.09

5. Wedi pennu'r cyfanswm ym mhob achos o'r symiau 3(ff) a 4 uchod, bod y Cyngor, yn unol ag Adran 30(2) o'r Ddeddf trwy hyn, yn pennu'r symiau a nodir yn Atodiad 2 ar gyfer y Dreth Gyngor yn y flwyddyn 2020/21 ar gyfer pob categori o dai annedd a ddangosir yn yr Atodiad.

11. STRATEGAETH CYFALAF 2020/21

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Cyllid adroddiad yn rhoi trosolwg lefel uchel ar y modd y mae gwariant cyfalaf, ariannu cyfalaf a gweithgaredd rheolaeth trysorlys yn cyfrannu at ddarparu gwasanaethau cyhoeddus lleol. 'Roedd yr adroddiad hefyd yn rhoi trosolwg o sut y rheolir risgiau cysylltiedig, a'r goblygiadau i gynaliadwyedd ariannol yn y dyfodol.

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r Strategaeth Gyfalaf ar gyfer 2020/21.

12. DIWYGIO CYNLLUN HAWLIAU DIRPRWYEDIG SWYDDOGION

Cyflwynodd y Swyddog Monitro adroddiad ar newidiadau i'r cynllun dirprwyo swyddogion yn dilyn sefydlu'r Adran Tai ac Eiddo.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad.

13. ADOLYGIAD O'R DOSBARTHADAU PLEIDLEISIO A'R MANNAU PLEIDLEISIO

Cyflwynodd y Swyddog Monitro adroddiad yn ceisio cymeradwyaeth y Cyngor i ganlyniadau'r adolygiad o ddosbarthiadau pleidleisio a'r mannau pleidleisio yn etholaethau seneddol Arfon a Dwyfor Meirionnydd.

PENDERFYNWYD cymeradwyo canlyniadau'r adolygiad o ddosbarthiadau pleidleisio a'r mannau pleidleisio yn etholaethau seneddol Arfon a Dwyfor Meirionnydd.

14. CALENR PWYLLGORAU 2020/21

Cyflwynodd y Pennaeth Gwasanaeth Democrataidd galendr ar gyfer dyddiadau cyfarfodydd y Cyngor ar gyfer 2020/21.

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r Calendr Pwyllgorau ar gyfer 2020/21.

15. YMATEB I RYBUDDION O GYNNIG BLAENOROL

(A) YMATEB I RYBUDD O GYNNIG Y CYNGHORYDD OWAIN WILLIAMS

Cyflwynwyd, er gwybodaeth – llythyr gan Lywodraeth Cymru mewn ymateb i rybudd o gynnig y Cynghorydd Owain Williams i gyfarfod 19 Rhagfyr, 2019 ynglŷn â'r Anthem Genedlaethol.

(B) YMATEB I RYBUDD O GYNNIG Y CYNGHORYDD GRUFFYDD WILLIAMS

Cyflwynwyd, er gwybodaeth – llythyrau gan Lywodraeth Cymru a'r Swyddfa Dramor a Chymanwlad mewn ymateb i rybudd o gynnig y Cynghorydd Gruffydd Williams i gyfarfod 19 Rhagfyr, 2019 ynglŷn â'r Tiriogaethau Palesteinaidd.

Dechreuodd y cyfarfod am 1.00 y.h. a daeth i ben am 3.10 y.h.

CADEIRYDD

Treth Cyngor: Cyngor Gwynedd + Cyngor Cymuned
Council Tax : Cyngor Gwynedd + Community Council

	Band A	Band B	Band C	Band D	Band E	Band F	Band G	Band H	Band I
Aberdaron	971.80	1,133.77	1,295.73	1,457.70	1,781.63	2,105.57	2,429.50	2,915.40	3,401.30
Aberdyfi	978.53	1,141.61	1,304.70	1,467.79	1,793.97	2,120.14	2,446.32	2,935.58	3,424.84
Abergwyngregyn	970.55	1,132.30	1,294.06	1,455.82	1,779.34	2,102.85	2,426.37	2,911.64	3,396.91
Abermaw (Barmouth)	988.19	1,152.88	1,317.58	1,482.28	1,811.68	2,141.07	2,470.47	2,964.56	3,458.65
Arthog	966.77	1,127.89	1,289.02	1,450.15	1,772.41	2,094.66	2,416.92	2,900.30	3,383.68
Y Bala	974.89	1,137.38	1,299.86	1,462.34	1,787.30	2,112.27	2,437.23	2,924.68	3,412.13
Bangor	1,020.86	1,191.00	1,361.15	1,531.29	1,871.58	2,211.86	2,552.15	3,062.58	3,573.01
Beddgelert	977.45	1,140.36	1,303.27	1,466.18	1,792.00	2,117.82	2,443.63	2,932.36	3,421.09
Betws Garmon	966.39	1,127.45	1,288.52	1,449.58	1,771.71	2,093.84	2,415.97	2,899.16	3,382.35
Bethesda	999.83	1,166.46	1,333.10	1,499.74	1,833.02	2,166.29	2,499.57	2,999.48	3,499.39
Bontnewydd	981.72	1,145.34	1,308.96	1,472.58	1,799.82	2,127.06	2,454.30	2,945.16	3,436.02
Botwnnog	963.30	1,123.85	1,284.40	1,444.95	1,766.05	2,087.15	2,408.25	2,889.90	3,371.55
Brithdir & Llanfachreth	967.86	1,129.17	1,290.48	1,451.79	1,774.41	2,097.03	2,419.65	2,903.58	3,387.51
Bryncrug	978.46	1,141.54	1,304.61	1,467.69	1,793.84	2,120.00	2,446.15	2,935.38	3,424.61
Buan	964.67	1,125.44	1,286.22	1,447.00	1,768.56	2,090.11	2,411.67	2,894.00	3,376.33
Caernarfon	990.75	1,155.87	1,321.00	1,486.12	1,816.37	2,146.62	2,476.87	2,972.24	3,467.61
Clynnog Fawr	977.29	1,140.17	1,303.05	1,465.93	1,791.69	2,117.45	2,443.22	2,931.86	3,420.50
Corris	974.15	1,136.51	1,298.87	1,461.23	1,785.95	2,110.67	2,435.38	2,922.46	3,409.54
Criccieth	983.19	1,147.06	1,310.92	1,474.79	1,802.52	2,130.25	2,457.98	2,949.58	3,441.18
Dolbenmaen	972.94	1,135.10	1,297.25	1,459.41	1,783.72	2,108.04	2,432.35	2,918.82	3,405.29
Dolgellau	991.64	1,156.91	1,322.19	1,487.46	1,818.01	2,148.55	2,479.10	2,974.92	3,470.74
Dyffryn Ardudwy	995.09	1,160.93	1,326.78	1,492.63	1,824.33	2,156.02	2,487.72	2,985.26	3,482.80
Y Felinheli	976.81	1,139.61	1,302.41	1,465.21	1,790.81	2,116.41	2,442.02	2,930.42	3,418.82
Ffestiniog	1,043.79	1,217.76	1,391.72	1,565.69	1,913.62	2,261.55	2,609.48	3,131.38	3,653.28
Y Ganllwyd	975.46	1,138.04	1,300.61	1,463.19	1,788.34	2,113.50	2,438.65	2,926.38	3,414.11
Harlech	1,013.71	1,182.67	1,351.62	1,520.57	1,858.47	2,196.38	2,534.28	3,041.14	3,548.00
Llanaelhaearn	991.11	1,156.29	1,321.48	1,486.66	1,817.03	2,147.40	2,477.77	2,973.32	3,468.87
Llanbedr	983.90	1,147.88	1,311.87	1,475.85	1,803.82	2,131.78	2,459.75	2,951.70	3,443.65
Llanbedrog	973.44	1,135.68	1,297.92	1,460.16	1,784.64	2,109.12	2,433.60	2,920.32	3,407.04
Llanberis	979.39	1,142.62	1,305.85	1,469.08	1,795.54	2,122.00	2,448.47	2,938.16	3,427.85
Llandwrog	994.82	1,160.62	1,326.43	1,492.23	1,823.84	2,155.44	2,487.05	2,984.46	3,481.87
Llandygai	970.54	1,132.30	1,294.05	1,455.81	1,779.32	2,102.84	2,426.35	2,911.62	3,396.89
Llanddeiniolen	965.11	1,125.96	1,286.81	1,447.66	1,769.36	2,091.06	2,412.77	2,895.32	3,377.87
Llandderfel	965.60	1,126.53	1,287.47	1,448.40	1,770.27	2,092.13	2,414.00	2,896.80	3,379.60
Llanegryn	976.05	1,138.72	1,301.40	1,464.07	1,789.42	2,114.77	2,440.12	2,928.14	3,416.16
Llanelltyd	970.66	1,132.44	1,294.21	1,455.99	1,779.54	2,103.10	2,426.65	2,911.98	3,397.31
Llanengan	970.91	1,132.73	1,294.55	1,456.37	1,780.01	2,103.65	2,427.28	2,912.74	3,398.20
Llanfair	988.37	1,153.09	1,317.82	1,482.55	1,812.01	2,141.46	2,470.92	2,965.10	3,459.28
Llanfihangel y Pennant	988.05	1,152.73	1,317.40	1,482.08	1,811.43	2,140.78	2,470.13	2,964.16	3,458.19
Llanfrothen	978.13	1,141.16	1,304.18	1,467.20	1,793.24	2,119.29	2,445.33	2,934.40	3,423.47
Llangelynnin	969.35	1,130.91	1,292.47	1,454.03	1,777.15	2,100.27	2,423.38	2,908.06	3,392.74
Llangywer	972.94	1,135.10	1,297.25	1,459.41	1,783.72	2,108.04	2,432.35	2,918.82	3,405.29
Llanllechid	982.59	1,146.35	1,310.12	1,473.88	1,801.41	2,128.94	2,456.47	2,947.76	3,439.05
Llanllyfni	976.71	1,139.49	1,302.28	1,465.06	1,790.63	2,116.20	2,441.77	2,930.12	3,418.47
Llannor	966.97	1,128.14	1,289.30	1,450.46	1,772.78	2,095.11	2,417.43	2,900.92	3,384.41
Llanrug	989.12	1,153.97	1,318.83	1,483.68	1,813.39	2,143.09	2,472.80	2,967.36	3,461.92
Llanuwchllyn	977.39	1,140.29	1,303.19	1,466.09	1,791.89	2,117.69	2,443.48	2,932.18	3,420.88
Llanwnda	976.97	1,139.79	1,302.62	1,465.45	1,791.11	2,116.76	2,442.42	2,930.90	3,419.38
Llanycil	967.32	1,128.54	1,289.76	1,450.98	1,773.42	2,095.86	2,418.30	2,901.96	3,385.62
Llanystumdwy	967.38	1,128.61	1,289.84	1,451.07	1,773.53	2,095.99	2,418.45	2,902.14	3,385.83
Maentwrog	967.89	1,129.20	1,290.52	1,451.83	1,774.46	2,097.09	2,419.72	2,903.66	3,387.60
Mawddwy	970.21	1,131.91	1,293.61	1,455.31	1,778.71	2,102.11	2,425.52	2,910.62	3,395.72
Nefyn	987.94	1,152.60	1,317.25	1,481.91	1,811.22	2,140.54	2,469.85	2,963.82	3,457.79
Pennal	972.79	1,134.92	1,297.05	1,459.18	1,783.44	2,107.70	2,431.97	2,918.36	3,404.75
Penrhyndeudraeth	987.23	1,151.76	1,316.30	1,480.84	1,809.92	2,138.99	2,468.07	2,961.68	3,455.29
Pentir	980.34	1,143.73	1,307.12	1,470.51	1,797.29	2,124.07	2,450.85	2,941.02	3,431.19
Pistyll	984.22	1,148.26	1,312.29	1,476.33	1,804.40	2,132.48	2,460.55	2,952.66	3,444.77
Porthmadog	974.17	1,136.53	1,298.89	1,461.25	1,785.97	2,110.69	2,435.42	2,922.50	3,409.58
Pwllheli	983.49	1,147.41	1,311.32	1,475.24	1,803.07	2,130.90	2,458.73	2,950.48	3,442.23
Talsarnau	998.32	1,164.71	1,331.09	1,497.48	1,830.25	2,163.03	2,495.80	2,994.96	3,494.12
Trawsfynydd	980.27	1,143.64	1,307.02	1,470.40	1,797.16	2,123.91	2,450.67	2,940.80	3,430.93
Tudweiliog	965.01	1,125.85	1,286.68	1,447.52	1,769.19	2,090.86	2,412.53	2,895.04	3,377.55
Tywyn	990.77	1,155.90	1,321.03	1,486.16	1,816.42	2,146.68	2,476.93	2,972.32	3,467.71
Waunfawr	967.71	1,129.00	1,290.28	1,451.57	1,774.14	2,096.71	2,419.28	2,903.14	3,387.00

Treth Cyngor: Cyngor Gwynedd + Cyngor Cymuned + Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru
Council Tax : Cyngor Gwynedd + Community Council + North Wales Police and Crime Commissioner

	Band A	Band B	Band C	Band D	Band E	Band F	Band G	Band H	Band I
Aberdaron	1,165.54	1,359.80	1,554.05	1,748.31	2,136.82	2,525.34	2,913.85	3,496.62	4,079.39
Aberdyfi	1,172.27	1,367.64	1,563.02	1,758.40	2,149.16	2,539.91	2,930.67	3,516.80	4,102.93
Abergwyngregyn	1,164.29	1,358.33	1,552.38	1,746.43	2,134.53	2,522.62	2,910.72	3,492.86	4,075.00
Abermaw (Barmouth)	1,181.93	1,378.91	1,575.90	1,772.89	2,166.87	2,560.84	2,954.82	3,545.78	4,136.74
Arthog	1,160.51	1,353.92	1,547.34	1,740.76	2,127.60	2,514.43	2,901.27	3,481.52	4,061.77
Bala	1,168.63	1,363.41	1,558.18	1,752.95	2,142.49	2,532.04	2,921.58	3,505.90	4,090.22
Bangor	1,214.60	1,417.03	1,619.47	1,821.90	2,226.77	2,631.63	3,036.50	3,643.80	4,251.10
Beddgelert	1,171.19	1,366.39	1,561.59	1,756.79	2,147.19	2,537.59	2,927.98	3,513.58	4,099.18
Betws Garmon	1,160.13	1,353.48	1,546.84	1,740.19	2,126.90	2,513.61	2,900.32	3,480.38	4,060.44
Bethesda	1,193.57	1,392.49	1,591.42	1,790.35	2,188.21	2,586.06	2,983.92	3,580.70	4,177.48
Bontnewydd	1,175.46	1,371.37	1,567.28	1,763.19	2,155.01	2,546.83	2,938.65	3,526.38	4,114.11
Botwnnog	1,157.04	1,349.88	1,542.72	1,735.56	2,121.24	2,506.92	2,892.60	3,471.12	4,049.64
Brithdir & Llanfachreth	1,161.60	1,355.20	1,548.80	1,742.40	2,129.60	2,516.80	2,904.00	3,484.80	4,065.60
Bryncrug	1,172.20	1,367.57	1,562.93	1,758.30	2,149.03	2,539.77	2,930.50	3,516.60	4,102.70
Buan	1,158.41	1,351.47	1,544.54	1,737.61	2,123.75	2,509.88	2,896.02	3,475.22	4,054.42
Caernarfon	1,184.49	1,381.90	1,579.32	1,776.73	2,171.56	2,566.39	2,961.22	3,553.46	4,145.70
Clynnog Fawr	1,171.03	1,366.20	1,561.37	1,756.54	2,146.88	2,537.22	2,927.57	3,513.08	4,098.59
Corris	1,167.89	1,362.54	1,557.19	1,751.84	2,141.14	2,530.44	2,919.73	3,503.68	4,087.63
Criccieth	1,176.93	1,373.09	1,569.24	1,765.40	2,157.71	2,550.02	2,942.33	3,530.80	4,119.27
Dolbenmaen	1,166.68	1,361.13	1,555.57	1,750.02	2,138.91	2,527.81	2,916.70	3,500.04	4,083.38
Dolgellau	1,185.38	1,382.94	1,580.51	1,778.07	2,173.20	2,568.32	2,963.45	3,556.14	4,148.83
Dyffryn Ardudwy	1,188.83	1,386.96	1,585.10	1,783.24	2,179.52	2,575.79	2,972.07	3,566.48	4,160.89
Y Felinheli	1,170.55	1,365.64	1,560.73	1,755.82	2,146.00	2,536.18	2,926.37	3,511.64	4,096.91
Ffestiniog	1,237.53	1,443.79	1,650.04	1,856.30	2,268.81	2,681.32	3,093.83	3,712.60	4,331.37
Y Ganllwyd	1,169.20	1,364.07	1,558.93	1,753.80	2,143.53	2,533.27	2,923.00	3,507.60	4,092.20
Harlech	1,207.45	1,408.70	1,609.94	1,811.18	2,213.66	2,616.15	3,018.63	3,622.36	4,226.09
Llanaelhaearn	1,184.85	1,382.32	1,579.80	1,777.27	2,172.22	2,567.17	2,962.12	3,554.54	4,146.96
Llanbedr	1,177.64	1,373.91	1,570.19	1,766.46	2,159.01	2,551.55	2,944.10	3,532.92	4,121.74
Llanbedrog	1,167.18	1,361.71	1,556.24	1,750.77	2,139.83	2,528.89	2,917.95	3,501.54	4,085.13
Llanberis	1,173.13	1,368.65	1,564.17	1,759.69	2,150.73	2,541.77	2,932.82	3,519.38	4,105.94
Llandwrog	1,188.56	1,386.65	1,584.75	1,782.84	2,179.03	2,575.21	2,971.40	3,565.68	4,159.96
Llandygai	1,164.28	1,358.33	1,552.37	1,746.42	2,134.51	2,522.61	2,910.70	3,492.84	4,074.98
Llanddeiniolen	1,158.85	1,351.99	1,545.13	1,738.27	2,124.55	2,510.83	2,897.12	3,476.54	4,055.96
Llandderfel	1,159.34	1,352.56	1,545.79	1,739.01	2,125.46	2,511.90	2,898.35	3,478.02	4,057.69
Llanegryn	1,169.79	1,364.75	1,559.72	1,754.68	2,144.61	2,534.54	2,924.47	3,509.36	4,094.25
Llanelltyd	1,164.40	1,358.47	1,552.53	1,746.60	2,134.73	2,522.87	2,911.00	3,493.20	4,075.40
Llanengan	1,164.65	1,358.76	1,552.87	1,746.98	2,135.20	2,523.42	2,911.63	3,493.96	4,076.29
Llanfair	1,182.11	1,379.12	1,576.14	1,773.16	2,167.20	2,561.23	2,955.27	3,546.32	4,137.37
Llanfihangel y Pennant	1,181.79	1,378.76	1,575.72	1,772.69	2,166.62	2,560.55	2,954.48	3,545.38	4,136.28
Llanfrothen	1,171.87	1,367.19	1,562.50	1,757.81	2,148.43	2,539.06	2,929.68	3,515.62	4,101.56
Llangelynnin	1,163.09	1,356.94	1,550.79	1,744.64	2,132.34	2,520.04	2,907.73	3,489.28	4,070.83
Llangywer	1,166.68	1,361.13	1,555.57	1,750.02	2,138.91	2,527.81	2,916.70	3,500.04	4,083.38
Llanllechid	1,176.33	1,372.38	1,568.44	1,764.49	2,156.60	2,548.71	2,940.82	3,528.98	4,117.14
Llanllyfni	1,170.45	1,365.52	1,560.60	1,755.67	2,145.82	2,535.97	2,926.12	3,511.34	4,096.56
Llannor	1,160.71	1,354.17	1,547.62	1,741.07	2,127.97	2,514.88	2,901.78	3,482.14	4,062.50
Llanrug	1,182.86	1,380.00	1,577.15	1,774.29	2,168.58	2,562.86	2,957.15	3,548.58	4,140.01
Llanuwchllyn	1,171.13	1,366.32	1,561.51	1,756.70	2,147.08	2,537.46	2,927.83	3,513.40	4,098.97
Llanwnda	1,170.71	1,365.82	1,560.94	1,756.06	2,146.30	2,536.53	2,926.77	3,512.12	4,097.47
Llanycil	1,161.06	1,354.57	1,548.08	1,741.59	2,128.61	2,515.63	2,902.65	3,483.18	4,063.71
Llanystumdwy	1,161.12	1,354.64	1,548.16	1,741.68	2,128.72	2,515.76	2,902.80	3,483.36	4,063.92
Maentwrog	1,161.63	1,355.23	1,548.84	1,742.44	2,129.65	2,516.86	2,904.07	3,484.88	4,065.69
Mawddwy	1,163.95	1,357.94	1,551.93	1,745.92	2,133.90	2,521.88	2,909.87	3,491.84	4,073.81
Nefyn	1,181.68	1,378.63	1,575.57	1,772.52	2,166.41	2,560.31	2,954.20	3,545.04	4,135.88
Pennal	1,166.53	1,360.95	1,555.37	1,749.79	2,138.63	2,527.47	2,916.32	3,499.58	4,082.84
Penrhyndeudraeth	1,180.97	1,377.79	1,574.62	1,771.45	2,165.11	2,558.76	2,952.42	3,542.90	4,133.38
Pentir	1,174.08	1,369.76	1,565.44	1,761.12	2,152.48	2,543.84	2,935.20	3,522.24	4,109.28
Pistyll	1,177.96	1,374.29	1,570.61	1,766.94	2,159.59	2,552.25	2,944.90	3,533.88	4,122.86
Porthmadog	1,167.91	1,362.56	1,557.21	1,751.86	2,141.16	2,530.46	2,919.77	3,503.72	4,087.67
Pwllheli	1,177.23	1,373.44	1,569.64	1,765.85	2,158.26	2,550.67	2,943.08	3,531.70	4,120.32
Talsarnau	1,192.06	1,390.74	1,589.41	1,788.09	2,185.44	2,582.80	2,980.15	3,576.18	4,172.21
Trawsfynydd	1,174.01	1,369.67	1,565.34	1,761.01	2,152.35	2,543.68	2,935.02	3,522.02	4,109.02
Tudweiliog	1,158.75	1,351.88	1,545.00	1,738.13	2,124.38	2,510.63	2,896.88	3,476.26	4,055.64
Tywyn	1,184.51	1,381.93	1,579.35	1,776.77	2,171.61	2,566.45	2,961.28	3,553.54	4,145.80
Waunfawr	1,161.45	1,355.03	1,548.60	1,742.18	2,129.33	2,516.48	2,903.63	3,484.36	4,065.09

Cynnydd yn y Dreth Cyngor fesul Cymuned / Increase in Council Tax by Community

Cymuned/ Community	Sylfaen Drethiannol / Taxbase (Band D)	Praesept / Precept £	Treth Cymuned / Community Tax	Treth Gwynedd / Gwynedd Tax	Treth Heddlu / Police Tax	Cyfanswm / Total (Band D) 2020/21	Band D 2019/20 £	Cynnydd / Increase 19/20 - 20/21	Cynnydd / Increase %
Aberdaron	547.61	15,000	27.39	1,430.31	290.61	1,748.31	1,681.44	66.87	4.0%
Aberdyfi	981.63	36,796	37.48	1,430.31	290.61	1,758.40	1,690.97	67.43	4.0%
Abergwyngregyn	117.58	3,000	25.51	1,430.31	290.61	1,746.43	1,679.55	66.88	4.0%
Abermaw (Barmouth)	1,154.44	60,000	51.97	1,430.31	290.61	1,772.89	1,703.93	68.96	4.0%
Arthog	629.90	12,500	19.84	1,430.31	290.61	1,740.76	1,673.76	67.00	4.0%
Y Bala	780.58	25,000	32.03	1,430.31	290.61	1,752.95	1,685.30	67.65	4.0%
Bangor	3,844.14	388,166	100.98	1,430.31	290.61	1,821.90	1,753.46	68.44	3.9%
Beddgelert	306.63	11,000	35.87	1,430.31	290.61	1,756.79	1,684.33	72.46	4.3%
Betws Garmon	134.95	2,600	19.27	1,430.31	290.61	1,740.19	1,673.06	67.13	4.0%
Bethesda	1,664.32	115,555	69.43	1,430.31	290.61	1,790.35	1,709.52	80.83	4.7%
Bontnewydd	437.65	18,500	42.27	1,430.31	290.61	1,763.19	1,697.12	66.07	3.9%
Botwnnog	444.04	6,500	14.64	1,430.31	290.61	1,735.56	1,666.61	68.95	4.1%
Brithdir & Llanfachreth	419.04	9,000	21.48	1,430.31	290.61	1,742.40	1,668.45	73.95	4.4%
Bryncrug	337.30	12,607	37.38	1,430.31	290.61	1,758.30	1,690.47	67.83	4.0%
Buan	224.70	3,750	16.69	1,430.31	290.61	1,737.61	1,670.70	66.91	4.0%
Caernarfon	3,556.57	198,489	55.81	1,430.31	290.61	1,776.73	1,710.33	66.40	3.9%
Clynnog Fawr	449.14	16,000	35.62	1,430.31	290.61	1,756.54	1,687.87	68.67	4.1%
Corris	301.71	9,330	30.92	1,430.31	290.61	1,751.84	1,682.06	69.78	4.1%
Criccieth	944.20	42,000	44.48	1,430.31	290.61	1,765.40	1,698.81	66.59	3.9%
Dolbenmaen	618.47	18,000	29.10	1,430.31	290.61	1,750.02	1,684.02	66.00	3.9%
Dolgellau	1,224.77	70,000	57.15	1,430.31	290.61	1,778.07	1,703.16	74.91	4.4%
Dyffryn Ardudwy	802.28	50,000	62.32	1,430.31	290.61	1,783.24	1,697.42	85.82	5.1%
Y Felinheli	1,146.20	40,000	34.90	1,430.31	290.61	1,755.82	1,688.89	66.93	4.0%
Ffestiniog	1,735.84	235,000	135.38	1,430.31	290.61	1,856.30	1,777.52	78.78	4.4%
Y Ganllwyd	91.23	3,000	32.88	1,430.31	290.61	1,753.80	1,689.00	64.80	3.8%
Harlech	775.51	70,000	90.26	1,430.31	290.61	1,811.18	1,742.77	68.41	3.9%
Llanaelhaearn	443.62	25,000	56.35	1,430.31	290.61	1,777.27	1,710.68	66.59	3.9%
Llanbedr	329.38	15,000	45.54	1,430.31	290.61	1,766.46	1,698.27	68.19	4.0%
Llanbedrog	720.23	21,500	29.85	1,430.31	290.61	1,750.77	1,680.96	69.81	4.2%
Llanberis	773.86	30,000	38.77	1,430.31	290.61	1,759.69	1,691.21	68.48	4.0%
Llandwrog	1,033.56	64,000	61.92	1,430.31	290.61	1,782.84	1,707.76	75.08	4.4%
Llandygai	996.31	25,408	25.50	1,430.31	290.61	1,746.42	1,675.93	70.49	4.2%
Llanddeiniolen	1,832.47	31,800	17.35	1,430.31	290.61	1,738.27	1,671.63	66.64	4.0%
Llandderfel	497.41	9,000	18.09	1,430.31	290.61	1,739.01	1,672.40	66.61	4.0%
Llanegryn	162.93	5,500	33.76	1,430.31	290.61	1,754.68	1,685.62	69.06	4.1%
Llanelltyd	292.05	7,500	25.68	1,430.31	290.61	1,746.60	1,680.32	66.28	3.9%
Llanengan	2,110.47	55,000	26.06	1,430.31	290.61	1,746.98	1,677.91	69.07	4.1%
Llanfair	306.29	16,000	52.24	1,430.31	290.61	1,773.16	1,696.31	76.85	4.5%
Llanfihangel y Pennant	218.27	11,299	51.77	1,430.31	290.61	1,772.69	1,705.52	67.17	3.9%
Llanfrothen	224.99	8,300	36.89	1,430.31	290.61	1,757.81	1,687.31	70.50	4.2%
Llangelynnin	413.24	9,800	23.72	1,430.31	290.61	1,744.64	1,678.26	66.38	4.0%
Llangywer	137.48	4,000	29.10	1,430.31	290.61	1,750.02	1,683.45	66.57	4.0%
Llanllechid	344.29	15,000	43.57	1,430.31	290.61	1,764.49	1,677.79	86.70	5.2%
Llanllyfni	1,405.19	48,826	34.75	1,430.31	290.61	1,755.67	1,688.92	66.75	4.0%
Llannor	901.31	18,160	20.15	1,430.31	290.61	1,741.07	1,674.45	66.62	4.0%
Llanrug	1,124.21	60,000	53.37	1,430.31	290.61	1,774.29	1,698.34	75.95	4.5%
Llanuwchllyn	307.41	11,000	35.78	1,430.31	290.61	1,756.70	1,686.32	70.38	4.2%
Llanwnda	796.76	28,000	35.14	1,430.31	290.61	1,756.06	1,690.04	66.02	3.9%
Llanycil	193.56	4,000	20.67	1,430.31	290.61	1,741.59	1,674.27	67.32	4.0%
Llanystumdwy	866.96	18,000	20.76	1,430.31	290.61	1,741.68	1,671.64	70.04	4.2%
Maentwrog	281.18	6,051	21.52	1,430.31	290.61	1,742.44	1,675.86	66.58	4.0%
Mawddwy	352.78	8,820	25.00	1,430.31	290.61	1,745.92	1,679.48	66.44	4.0%
Nefyn	1,453.53	75,000	51.60	1,430.31	290.61	1,772.52	1,698.40	74.12	4.4%
Pennal	220.28	6,360	28.87	1,430.31	290.61	1,749.79	1,681.49	68.30	4.1%
Penrhyndeudraeth	781.77	39,500	50.53	1,430.31	290.61	1,771.45	1,703.74	67.71	4.0%
Pentir	1,243.77	50,000	40.20	1,430.31	290.61	1,761.12	1,696.38	64.74	3.8%
Pistyll	249.91	11,500	46.02	1,430.31	290.61	1,766.94	1,694.00	72.94	4.3%
Porthmadog	2,022.66	62,581	30.94	1,430.31	290.61	1,751.86	1,684.48	67.38	4.0%
Pwllheli	1,736.18	78,000	44.93	1,430.31	290.61	1,765.85	1,695.95	69.90	4.1%
Talsarnau	327.52	22,000	67.17	1,430.31	290.61	1,788.09	1,716.46	71.63	4.2%
Trawsfynydd	498.88	20,000	40.09	1,430.31	290.61	1,761.01	1,689.75	71.26	4.2%
Tudweiliog	464.83	8,000	17.21	1,430.31	290.61	1,738.13	1,669.49	68.64	4.1%
Tywyn	1,617.43	90,328	55.85	1,430.31	290.61	1,776.77	1,709.23	67.54	4.0%
Waunfawr	564.51	12,000	21.26	1,430.31	290.61	1,742.18	1,675.72	66.46	4.0%
Awdurdod			2020/21	2019/20		Authority			
Cyngor Gwynedd			1,430.31	1,376.22	3.9%	Gwynedd Council			
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru			290.61	278.1	4.5%	North Wales Police & Crime Commissioner			

Cynghorau Cymuned (Cyfartaledd)	48.23	45.14	6.9%	Community Councils (Average)
Cyfanswm	1,769.15	1,699.46	4.1%	Total